

פרשה שלח

שְׁלַח-לַךְ אֲנָשִׁים וַיִּתְּרוּ אֶת-אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר-אָגַדְנוּ לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל
רַעֲשִׁי לְדַעְתְּךָ, אֲנִי אֵינִי מִצְוֶה לָךְ, אִם תִּרְצֶה שְׁלַח

שיעורי תורה לרופאים - חלק ד - פימן רלא

בדיקת אולטרא סאונד וסקירות מערכות

תשובה

הצעתי את הדברים לפני גיסי הגר"ח קניבסקי שליט"א, וזו תשובתו כפי שהבנתי אותה:

נשים הבאות לחכם להתברך מפיו להצלחת הריון ולידה, ואינן יודעות מכל בעיה, עדיף להן לא להיבדק. ואע"פ שיתכן מאד שהבדיקה תביא תועלת, בכל זאת כל עוד לא נודע בעולם שקיים מום בעובר, התפילות להשי"ת מועילות יותר. לעומת זאת, כשרואים כאולטרא-סאונד שהעובר פגום, צריך נס גלוי לשנות ולרפא את העובר, ולא כל אדם זוכה לכך.

עוד אמר גיסי שליט"א: דברים אלו אמורים באשה הבוחרת לעצמה את סגולת ברכת החכם, והיא סומכת על בקשת הרחמים שלו, עליה נאמר שעדיף לה לא לערוך בדיקות וכנ"ל. לעומת זאת ישנן נשים הבוחרות במסלול הטבעי, שחקק הכורא בעולמו, והן פונות לרופא שיטפל בהן, כפי שמורה חכמת הרפואה. לנשים אלו הרופא צריך להסביר שלבדיקת האולטרא-סאונד יש חשיבות רבה, ועל פיה ניתן לנווט את מהלך הלידה, ולהתכונן לקבל את פני הילוד לחיים ולבריאות.

יש להוסיף, שפעמים רבות עשו נשים בדיקות, כפי שיעץ להן הרופא, והתוצאות הראו חשש קטן למחלות. הנשים נחרדו, כמה מהן שבצעו הפלה, והיו מהן ששמעו שיש סיכוי של אחד לחמש שיוולד ילד עם תסמונת דאון, וכמעט שהן ירדו מדעתם, עד שמיהרו לחכם שבעיר ובירך אותן וזכו לבנים מוצלחים. אך החיל, הרעדה והפחד היו גדולים, ובפרט שמספרים להן גם על חשש מחלות, שאין להם תקנה, כי אם לבצע הפלה, ודבר זה אסור בהחלט, ואם כן מכאיבים את ליבם חינם, כי רוב הסיכויים הם שיוולד ילד בריא ושלם.

ולכן, לקבוצת הנשים הללו מוטב היה מראש שלא תבדקנה. וכפי שעשה בורא עולם שאשה לא תדע מה בבטנה, וכנאמר בחז"ל על הפסוק: "כעצמים כבטן המלאה" (קהלת יא, ה), וכתב המדרש (קהלת רבה פרשה יא אות ה) שהקב"ה הסתיר מה שבבטנה של אשה הרה "וכבוד ה' הסתר דבר" (משלי כה, כ). עד כאן תשובת גיסי שליט"א עם תוספת מקורות לדבריו.

יש להוסיף גם את הנאמר בספר מגן אבות לרבינו המאירי (עמוד פ) שכתב וז"ל: "אף כשאמרו לו הרופאים, אין לו תקנה אלא בכך, כמה שערים יש למקום לרפאות מה שאינן נראות לרופא", עכ"ל. וכעין זה כתב גם השלמי. גיבורים (סנהדרין דף י"ה ע"ב בפי הדיין) וז"ל: "... כי הרכה נידון למיתה בידי הרופאים ורפואתם קרובה", עכ"ל².

סיכום

- א. אשה הרה הרוצה להתברך מפי חכם, מומלץ שלא תבדק, אא"כ ידוע לנו שישנה בעיה ושצריכים לעקוב אחריה.
- ב. הרוצה לנהוג בדרך הטבע כפי שחקק הכורא עולמו, יסביר לה הרופא את חשיבות הבדיקות כאולטרא-סאונד.